

- geoinformacijski sustavi u šumarstvu (1)
- točnost digitalnih podataka (ATKIS) (1)
- modeli podataka (ATKIS, GDF) (3)
- geoinformacijski sustavi u javnoj upravi (1)
- IfAG, centar geopodataka u Njemačkoj (1).

Osvrnut ću se samo na neke radove. Za hrvatske geodete koji rade na području topografske kartografije posebno je zanimljiv članak E. Jägera *Varijante za integraciju kartografskih podataka u ATKIS*. Radna zajednica njemačkih geodetskih uprava (AdV) dovršila je i objavila 1989. projekt Službenoga topografsko-kartografskog informacijskog sustava (skraćeno na njemačkom ATKIS). Prema tom se projektu ATKIS sastoji od digitalnih topografskih modela (DTM) i digitalnih kartografskih modela (DKM). U 1997. završit će se u većini njemačkih država realizacija prve faze, tj. izrada DTM 25/1. Na radionici ATKIS u ožujku 1995. predloženo je da se iz palete proizvoda ATKIS izostavi DKM. U radu se obrazlaže taj prijedlog i analizira nekoliko inačica izrade digitalnih i anizotropnih topografskih karata iz DTM.

U članku G. Vicusa *ATKIS i GDF – dva modela realnog svijeta* analiziraju se i uspoređuju modeli podataka ATKIS-a i GDF-a. Geographic Data File (GDF) standard stvara se da bi omogućio razmjenu digitalnih karata na području upravljanja prometom. Da bi se osigurala digitalizacija prometnica na području čitave Europe ugovorio je Robert Bosch Data GmbH zajednički pothvat s belgijskim Tele Atlas Data BV pod imenom Tele Atlas BV. Digitalna GDF-baza podataka nosi naziv MultiMap. Ta baza sadrži do sada podatke o svim prometnicama koje povezuju više od 50 000 naselja u Njemačkoj. Digitalizirane su i sve ulice u naseljima većim od 50 000 stanovnika. Do 1998. planira se u istom opsegu obuhvatiti prometnice u cijeloj zapadnoj Europi.

Sličnom problematikom bave se i V. Walter i D. Fritsch u članku *Integracija podataka o cestama iz različitih modela podataka*. Budući da u Njemačkoj digitalne podatke o cestama sadrže i GDF baza i ATKIS, detaljno se razmatra mogućnost integracije podataka da bi se npr. nazivi ulica iz GDF-a mogli prebaciti u ATKIS, koji u prvoj fazi (DTM 25/1) ne sadrži nazive ulica.

Nedjeljko Frančula

PHOTOGRAMMETRIE IN DER SCHWEIZ GESCHICHTE – ENTWICKLUNG

Poznata izdavačka kuća Ferd. Dümmlers Verlag ove je godine izdala i knjigu pod naslovom *Fotogrametrija u Švicarskoj, Povijest – Razvoj*. Izdavač je knjige Švicarsko društvo za fotogrametriju, interpretaciju i daljinska istraživanja (Schweizerische Gesellschaft für Photogrammetrie, Bildanalyse und Fernerkundung) i Savezni ured za zemaljsku topografiju (Bundesamt für Landes-topography) ISBN 3-427-78721-4.

Knjiga je na njemačkom jeziku u velikom formatu A4, ima 144 stranice, 98 slikovnih priloga i 8 stranica na kraju s kartama u boji na finom papiru. Sadržaj knjige čini 16 poglavlja, i to:

1. Počeci fotogrametrije
2. Konstrukcije fotogrametrijskih instrumenata u Švicarskoj
3. Zrakoplovi
4. Doktorske disertacije na švicarskim visokim školama
5. Primjene fotogrametrije
6. Planovi za zemljišnu knjigu (6.1 na talijanskom jeziku)
7. Radovi u okviru OEEPE
8. Utjecaj fotogrametrije na izgled karata
9. Izobrazba
10. Švicarsko društvo za fotogrametriju (SGP)
11. Povezanost SGP/SGPBF i ISP/ISPRS
12. Prilozi: primjedbe na termine, definicije i postupke
13. Popis literature
14. Popis osoba
15. Popis pojmova
16. Reprodukije karata u boji

Knjiga je nastala kao rezultat 25-godišnjeg rada sekcije "Povijest fotogrametrije u Švicarskoj" i činjenice da usprkos bogatoj geodetskoj i fotogrametrijskoj tradiciji Švicarske nije postojao pisani dokument koji bi na primjereni način opisao značaj fotogrametrije, njezin razvoj i primjenu kao metode izmjere. To je neobično ako se uzme u obzir činjenica da su mnogi švicarski znanstvenici, inženjeri i tehničari znatno pridonijeli razvoju fotogrametrije, konstrukciji instrumenata za fotogrametrijsku izmjeru i razvoju metoda za izradbu karata i planova u različitim mjerilima.

Knjiga obrađuje vremensko razdoblje od početaka preslikavanja, a to znači uz uvod iz XV. stoljeća, od 1850. do 1980, to jest razdoblje koje završava oko 1980. kada su izrađeni posljednji mehanički instrumenti. Od te godine pa nadalje smatra se da su elektronika i automatizacija zamijenile mehaniku i grafiku u fotogrametrijskoj praksi, a kako navedeni razvoj nije završen, odnosno nije ga moguće ni predvidjeti, namjerno autori nisu htjeli prikazati i taj dio razvoja fotogrametrije.

Za nas je ova knjiga utoliko interesantnija jer smo tradicionalno bili vazani za švicarsku tehnologiju, odnosno tvrtke WILD i KERN na području fotogrametrije, da su naši stručnjaci i znanstvenici imali u tom razdoblju vrlo prisne veze kako na znanstvenim tako i na praktičnim zadacima i inovacijama (prof. F.Braum i dr.) , mnogi naši kvalitetni fotogrametri svoj su stručni rad vrlo uspješno nastavili u Švicarskoj, u privatnim tvrtkama ali i na ETH u Zürichu.

Po cijeni od 48 DEM, odnosno 350 ATS, knjigu je moguće nabaviti kod izdavača F.Dümmler^s Verlag, Postfach 1480, 53004 Bonn, ili HERDER u.Co., Viktor-Kaplan-str.9, A-2201 Gerasdorf, Austrija.

Teodor Fiedler